

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta . . . 5.— "
četrt leta . . . 2:50 "
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
" " " dvakrat . . . 12 "
" " " trikrat . . . 10 "
za nadaljnja uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Župan Hribar ni potrjen!

Ne bomo se bavili toliko z županom samim in njegovo osebo, ker ga itak po delih že vsakdo pozna. Tudi ne menimo uganjati osebne politike, temveč gre nam le za načela in dejstvo, ki jih moramo konstatirati z našega stanovskega — učiteljskega stališča. V županu Ivanu Hribarju imamo zaznamovati enega resničnih in odkritosrčnih prijateljev učiteljstva, ki so ne iz lastne sebičnosti ali katerikoli drugih okoliščin delovali v prid učiteljstva in šolstva. Ivan Hribar ni bil le mož, ki je kot župan skrbel za učiteljstvo in šolstvo, temveč on je rad pomagal in šel na roko v prid učiteljstvu in šolstvu tudi izven Ljubljane in je zavzemal svoje odkritosrčno stališče napram učiteljstvu in šolstvu tudi v zakonodajnih zastopih. Da se je imenovalo gosp. Ivana Hribarja častnim članom naše „Zaveze“, nam tega niso narekovali politički nagibi, temveč nam je to velevala vest hvalečnosti vseh, katerim je g. župan Ivan Hribar rad pomagal vselej in ob vsaki priliki in to je bilo gotovo učiteljstvo, ki mu je vselej rad ustregel, če je šlo za koristi učiteljstva ali pa šolstva.

Toda ne to, drugo je, kar hoče tudi učiteljstvo danes konstatirati, to namreč, kakšno vlogo so igrali pri vsej stvari za potrditev ljubljanskega župana oni, ki danes na Kranjskem uganjajo nemoralno gonjo nad učiteljstvom in šolstvom. Dolžnost nam je stati kot vzgojiteljem na načelih etike in čiste morale, dolžnost nam je stati kot vzgojiteljem na načelih narodnosti in pravičnosti.

In če nam je dolžnost stati na teh načelih, nam je tudi dolžnost obsojati, kar se ne strinja s temi načeli. In gotovo je, da se ne strinja s temi načeli nepoštenost, denunciantstvo, brezdomovinstvo, demoralizacija in širjenje teh slabosti med narodom. Kot vzgojitelji naroda se moramo najodločneje upreti vsemu takemu početju in dasi naj pade še marsikatera žrtev, gotovo je, da nam te žrtve prinesejo lepe dneve bodočnosti našemu narodu in našemu stanu.

Iz zgoranjega slučaja razvidimo, da se je nasilje iz našega stanu preneslo že na splošno narodno nasilje in terorizem. Od S. L. S. nam ni pričakovati pravičnosti in nam ni pričakovati boljše bodočnosti. Vsi so govorili za potrditev ljubljanskega župana, če bi ne bilo tu brezrodnih intrigantov, če bi ne bilo tu onih trinogov, katerih kruto pest je izmed vse slovenske javnosti še najbolj občutilo napredno učiteljstvo. In dasi moramo obžalovati, da je ravno najdelavnejši in nam najbolj naklonjen mož prvi postal žrtev tega nasilja, vendar se nam z druge strani ne zdi napačno, zakaj splošno ogorčenje se bo šele sedaj med slovensko javnostjo zbudilo in morebiti šele to odpre oči našim buržoazistom, da se bodo tudi oni zbudili in bodo pričeli vsaj nekoliko delati — zakaj nedolžna kri učiteljstva jih ni zdramila.

Sami smo se branili, sami smo se vzdrževali, sami smo delali in sami smo prenašali gorje, dasi bi nam lahko na pristopnih mestih pomagal marsikdo — vsaj s par besedami. In vse to smo mirno prenašali, zakaj imeli smo to zavest, da smo tudi sami močni in bomo nekoč prodrli, kakor se bo sedaj

napredna javnost zavedla, da sama tudi kaj vzmore — če hoče.

Potrebno se nam je zdelo to konstatirati, da se nas bo razumelo tudi vnaprej. Toliko in tolikrat je že župan bil potrjen, toliko in toliko je že storil za Ljubljano in kar naenkrat naj se ga ne potrdi! Ne bomo se obračali za več let nazaj in tudi ne bomo popisovali lumparij, ki so jih počenjali klerikalci pri tem, hočemo konstatirati le najvažnejše.

Ni nam težko popisati taktiko, ki so se jo posluževali pri tem klerikalci, saj je to ista taktika, ki jo je učiteljstvo občutilo že toliko in tolikrat. Prvi sunek vsemu je zadal dr. Pegan v dež. zbornici, ko je kritikoval ljubljansko gospodarstvo in šolstvo: istotako je prva priprava za discipliniranje kaknega učitelja hujskanje na shodih in v drugih klerikalnih društvih itd. Na čem temelje taka izvajanja, je jasno, saj demoralizatorjem ni do poštenosti. Potem se je pričela gonja po kler. časopisu zoper gospodarstvo mestne občine in sumljivi protesti in pritožbe Kregarja in Štefeta. Kako podlago so imele te stvari, nam dokazujejo številni popravki od mestnega magistrata v „Slovenec“. Seveda je bilo tu zavračanje lahko in če bi ne bila sumničenja in blaženja učiteljstva tako pavšalna, kakor so, tedaj bi tudi učiteljstvo enako postopalo, a zoper nepošteno orožje ni zavračanj. Višek podlosti je pa doseglo klerikalno časopisje, ko je pričelo denuncirati in kompromitirati s tem ves slovenski narod, je pričelo najpogostejšo igro brezdomovinstva in se je hotelo dvigniti tu veleizdajniški proces. Dobro smo umeli, da je to predigra za Hribarjevo nepotrditve, kakor vemo, da je to priprava za državnozbornsko zasedanje, kjer so klerikalci prav v neprijetnem položaju. Največje lopovstvo je pa to, da so klerikalci sami inescinirali demonstracije in sami eno uro pred demonstracijami v Ljubljani že blatili slovenski narod pri Nemeih in tako počenjali isto hinavščino in brezdomovinstvo, kakor pri napadih na C. M. D. in na dan 20. sept. 1908. Tako tudi pri nas, kadar jim zmanjka vsaj na pol poštenega javnega orožja, se prično posluževati lopovščine, kakor se dr. Lampe pri ovadbah proti učiteljstvu poslužuje svoje imunitete.

In kdo je, ki jim pomaga? To je naša c. kr. vlada, to je baron Schwarz, katerega nekorektnosti so se sedaj že iz učiteljstva razširile na splošno slovensko javnost.

Povedali smo vse odkritosrčno in brez ovinkov, kar nam je bilo na srečo in poudarjamo, da vključ rastočemu nasilju in nemoralnosti ne bomo ni za las odstopili od svoje poti in zahtev, to temmanj sedaj, ko se nasilje širi.

Važen poziv!

Ker je za obrambni odsek velikega pomena, da ima pri roki razne slučaje rešitev razsodb in rekurzov, bodisi kateregakoli stanovsko-pravnega značaja, in da v slučajih lahko nasvetuje postopanja in se sklicuje pri tem na pozitivne slučaje, pozivljemo vse tovariše in tovarišice, ki so že kdaj vlagali rekurze, o katerikoli zadevi, da nam blagovolijo iste slučaje, postopanja, pota ovire, uspehe in neuspehe

pri rešitvi naznaniti. Sploh kdorkoli je imel že opraviti s kako našo stanovsko ali šolsko-pravno zadevo, naj nam to blagovoli podrobno opisano doposlata, če mogoče s prilogami in prepisi aktov, bodisi da je bila rešitev ugodna ali neugodna. Pošilja naj se nam važnejše razsodbe in odredbe bodisi glede šolskih ali stanovskih zadev, ki so splošnega pomena in značaja. Ker so take rešitve za posameznika in ves stan pri postopanju vitalnega pomena, bomo pričeli sedaj zbirati vsoto zadevno snov. Predsednike okrajnih učiteljskih društev prosimo, da pri zborovanjih na to opozore člane svojih društev in tudi sami zbirajo, oziroma poverijo koga za zbiranje takih podatkov in se nam ti tudi potom okr. učit. društev dopošiljajo.

Obrambni odsek.

Gospodinjski tečaj društva slov. učiteljic v Mladiki.

Po prizadevanju marljivega odbora društva slov. učiteljic — osobito po njega predsednici gđ. Viti Zupančičevi se je otvoril dne 1. avgusta t. l. gospodinjski tečaj za učiteljice v „Mladiki“, kojega prostore si je društvo po naklonjenosti prebлаг. gospe županje M. Hribar pridobilo v ta namen.

Gospodinjski tečaj vodi gđ. Jerica Zemljanova, absolventka gospodinjkega seminarja na Dunaju. Pod njenim spretnim vodstvom se razvija ta tečaj kar najuspešneje in učiteljice, obiskovalke tega tečaja z velikim zanimanjem in oduševljenjem slede nje točnim navodilom. Pričakovati je najboljših uspehov, kajti pouk je vsestranski razpreden in razvrščen, da dobe gojenke jasen upogled v vse znamenitosti gospodinske umetnosti. — Poleg gospodinjstva v ožjem pomenu besede, se goji tu tudi pouk v likanju in svetlolikanju. Pouk o higijeni doma, v šoli, kuhinji — podava g. dr. med. J. Rus, a nauk o živilih, hranoslovju i. dr. pa g. tržni nadzornik A. Ribnikar. Društvu je čestitati, da si je pridobilo tako izborne moči — a želeli je tudi, da nadaljuje v prihodnjem letu to započeto delo, osobito, ker letos zaradi pičlega prostora ni moglo sprejeti vseh priglasenih učiteljic — a je pouk — namenjen mestnim, tržnim in obrtnim slojem tako živo pogrešan za deklice.

Slavne šolske oblasti naj bi posvetile takemu podjetju svojo pozornost in zanimanje.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem.

Počitniški tečaj.

Udeležniki se že oglašajo. Vendar pričakujemo še večje število. Zlasti oni, ki imajo v Mariboru ali v okolici sorodnike, naj se udeležijo „Počitniškega tečaja“, kajti njih ne bo stalo toliko kot druge. Vendar ne bodo stroški preveliki, ker se je potrebno ukrenilo zaradi cenejih stanovanj in ceneje hrane. Iz vsakega okraja bi naj prisostoval predavanjem vsaj eden, ki bi potem doma lahko pri zborovanjih

uporabil to, kar je v kurzu profitiral. Priporočati pa je poset tečaja onim, ki gredo v kratkem k sposobnostnem izpitu. Tudi neučitelji se lahko tečaja udeležijo, ako se pravočasno javijo in obenem pošljejo pet kron, nakar se jim pošlje legitimacija. Želeti je udeležbe tudi od izvenštajerskih kolegov in kolegij.

Vodstvo Zveze se je potrudilo pridobiti priznane strokovnjake za predavanja, učiteljstvo pa se naj posluži te redke prilike. V treh dneh pa toliko interesantne snovi!

Ponovimo na kratko:

Ravnatelj Schreiner: Seksualna pedagogika. Vsak dan po eno uro.

Profesor L. Lavtar: „Pojmovanje geometričnih funkcij“ in najbrže še: „O uporabi geometričnih funkcij“. Vsak dan po eno uro.

Profesor dr. Poljanec: Poglavlja iz biologije: 1. Pepel. 2. Zdražljivost rastlinskih organov. 3. Deževnik.

Profesor dr. Fr. Ilešič: „Ilirska doba s posebnim ozirom na Stanka Vraza.“

Zdravnik dr. Anton Schwab: „Higiena ust in zob.“

Profesor dr. Pivko: V službi narodoznanstva.

(Opomba: V zadnji številki se je zgodila pomota. Tema se glasi: „V službi narodoznanstva“ ne pa „V službi nadzorstva“.)

Razdelitev predavanj na ure priobčimo prihodnjic.

Udeleženci tečaja lahko pridejo poslušati le ona predavanja, ki se jim zde zanimivejša, vendar bodo ure določene tako, da lahko vsak posluša vse.

Ker se bodo predavanja v ponedeljek, dne 5. septembra t. l. pričela že ob 8. uri zjutraj, bo večina kurzovcev itak prišla že v nedeljo v Maribor. Po možnosti bo isti večer prosti prijateljski sestanek.

Javljenje in pa honorar (pet kron) se naj naslovi na tajnika Ignacija Šijanca, učitelja v Gornjem gradu, ki na željo poroča o podobnostih.

Izlet na Stnako Vrazov dom.

Učitelj dela vse leto naporno z umom, zakaj bi se o počitnicah ne odpočil in si privoščil nekaj prijetnih uric.

Take prijetne urice bodo gotovo one katere nameravamo preživeti v družbi tovarišev in tovarišic v lepih ormoško-ljutomerskih goricah.

Misel, pohiteti v stanovski družbi v štajerski raj — na dom največjega Ilirca našega Stanka Vraza — je našla v učiteljskih krogih radosten odmev.

Oglašajo se izletniki. Prosimo pa, da s vsak, ki se namerava tega izleta udeležiti javi; kajti čim več nas bo, toliko ugodnejše znižanje vozne cene na železnici upamo doseči.

Navdušajte tovariše in tovarišice na skupni pot! Prijatelji in prijateljice učiteljstva dobro došli!

Največ izletnikov bo gotovo iz ormoškega in ljutomerskega okraja. Tudi ti se naj javijo, da bomo vedeli prilično število določiti.

Podaljšani izlet v Zagreb se vrši le tedaj, ako se do 1. septembra oglasi vsaj 15 udeležencev.

Kakor smo zvedeli se udeležiti našega izleta tudi več tovarišev in tovarišice iz Hrvatskega — torej glejmo mi na častno število.

Ako se vrši izlet v Zagreb, se vozimo tako, da ostanemo štiri ure v Varaždinu in si lahko dodobra ogledamo to lepo hrvaško mesto. Sploh je železniška vožnja po slikovitem Zagorju kaj prijetna in poučna.

Žepni koledarček.

Tudi letos izda Zveza Žepni koledarček slovensko štajerskega učiteljstva. S tem nikakor noče konkurirati z „ročnim zapisnikom“, katerega priporoča tudi štajerskemu učiteljstvu v nakup. Pač pa je Žepni koledarček novi vir dohodkov Zveze.

Drugi letnik Žepnega koledarčka bo priročajši in popolnejši. Ustrežajoč mnogim željam izide ta tudi lično vezan. Kdor želi vezanega, naj se čimprej javi tajniku, ker se bo dalo le toliko iztisov vezati, kolikor bo naročnikov. Okusno vezan stane 1 K. Denar se lahko takoj sedaj pri naročitvi pošlje, ali pa pozneje, ko naročnik koledarček dobi. Zaradi enostavnosti bo bolje takoj plačati in če možno skupno naročevati. Ker vzame razpošiljanje precej časa, bo tajnik razpošiljal po vrsti naročitev. Prej kdo naroči, prej bo dobil. Ponudite tudi neučiteljem v naročitev.

Žepni koledarček izide koncem septembra ali začetkom oktobra letos.

Razen navadne vsebine bo tudi kratek pregled dosedanjega delovanja Zveze, pregled šolskih počitnic na Spodnjem Štajerskem, izveček iz nekaterih važnejših štajerskih šolskih postav (n. pr. o učiteljski plači, o penziji itd.) in več enake snovi.

Urednik koledarja prosi nasvetov kaj se še naj v istem priobči. Več oči več vidi, več ljudi več zna! Ali se naj vozni redi priobčijo, ali ne?

Tovariši, tovarišice! Nabirajte inserate! Inserati so stroške prvega letnika pokrili ter so dali Zvezi lepo vsoto. Malo truda, malo prigovarjanja in uspeh je poljen!

Stalna cena inseratom je za drugi letnik cela stran 30 K, pol strani 20 K, četrt strani 15 K. Besedilo inseratov (osiroma klišeji) je poslati uredniku čimprej vsaj do 15. septembra. Plača se lahko po izidu koledarčka, ali pa takoj pri naročitvi. To je najboljšje, ker potem ni potrebno nobenih opominov. Torej na delo!

Poštenost značajev!

V znamenju bikov je prišel „Slovenec“ običajno z vsakoletno gonjo zoper napredno slovo. učiteljstvo ob priliki njih zborovanja. Rad bi prikril blamažo „Slomškarjev“, zato mu hočemo pomagati:

V „Sl.“ št. 178. „Dan našega učiteljstva“ beremo: „Nobena podlost jim ni bila preslaba, nobeno sredstvo prenizko, da ne bi ga uporabili v boju zoper svoje tovariše in tovarišice... (To očita namreč naprednemu učiteljstvu.) Sama očitanja še niso dokazi! — Brez komentarja!

„Pri pozdravem večeru se je nadučitelj g. Jeglič spominjal svojih tovarišev, ki so ostali v težkih bojih proti slovenskemu liberalizmu v zvesti katoliški in narodni ideji“ — — — Priobčujemo tu pismo, ki ga je isti Jeglič pisal pred par leti nekemu naprednemu učitelju: „Predragi! Presrečna Ti hvala na prijazni čestitki! Bodi zagotovljen, da sem obdržal jaz svoje staro prepričanje nespremenjeno in da cenim ter bodem vedno cenil naš stan toliko, da mi je čisto nemogoče družiti se z nasprotniki učiteljstva. Živio svobodni in samostojni učiteljstvo! Iskren pozdrav! Jeglič I. r. — Brez komentarja!

Dr. Lampe je rekel: „— — — kajti mi hočemo, da bi enkrat cele liberalne (Upamo, da dr. L. razločuje liberalizem od liberalne stranke in paprednost od nar. napr. st.) učiteljske organizacije bilo konec! Mi konstatujemo, da je „Zaveza“ lansko leto napredovala za 194 in letos zopet za 45 članov. Sadovi terorizma! — Brez komentarja!

Učitelj Simon je zaklical: „Bog živi in blagoslovi pošteno rokodelstvo!“ Je li mislil rokodelstvo Smrdela? — Brez komentarja!

Poslanec Ravnikar govori o Slomšku: „Pisal je, da ubog učitelj več stori kot pa kak

*Po „Jutru“.

general.“ Ravnikar je odbornik „Slom. Zveze“, nje general in je glasoval za šol. zakon, ki jemlje učitelju pravice zastopstva in je glasoval proti zbolšanju učiteljskih plač. Slab general! — Brez komentarja!

G. nadučitelj Bregar je proslavljal Jakliča radi zaslug!?! in pobijal liberalno stranko: „Kako je narodno-napredna stranka plačevala naklonjenost slovenskega učiteljstva, je dovolj dokazano z dejstvom, da liberalna stranka ni kandidirala učiteljev v razne ljudske zastope v zanesljivih okrajih, pač pa jih je znala izrabljati samo kot številne kandidate. Toliko od naših nasprotnikov obrekovana S. L. S., ki ni mogla storiti za učiteljstvo to, kar bi rada, pa je dala učiteljstvu v postavodajalnih zastopih dva mandata, kar je jasen dokaz, da ji je veliko lažje na dobrem in poštenem učiteljstvu. (O logika!) S. L. S. naj cvete, raste in živi!“ — Očividno nov kandidat — poslanec S. L. S., bo li tudi on se tako odlikoval pri zbolšanju učiteljskih plač, kakor —? Bo li Jakličev ali Ravnikarjev naslednik? „S. L. S. naj cvete, raste in živi“ in vendar je preje govoril o „Slomškovi Zvezi“! — Brez komentarja!

Jaklič je izjavil: „Te dni so zborovali naši liberalni tovariši v Novem mestu, pa jih niti toliko ni bilo, kot je nas tukaj — — —“ Naprednega učiteljstva se je peljalo s posebnim vlakom čez 250, delegatov je bilo navzočih 115, in pri glavnem zborovanju je bilo udeležencev čez 400. Slomškarji ne povedo števila. — Brez komentarja!

Tajnik Štrukelj je poročal: V „Slom. Zv.“ je pristopilo toliko članov, da se je moglo organizirati že 7 podružnic — „Zelo natančno število! Skrajna pavšalnost! „Zaveza“ šteje 2090 članov. — Brez komentarja!

„Šlo se je za regulacijo učiteljskih plač. Nekaj je v tem oziru „Slom. Zv.“ že dosegla, a odnehala ne boče prej, dokler se učiteljski dohodki ne urede tako, kakor je že zahtevala v svojih mnogih peticih. — Na predlog nadučitelja Malenška je bil Jaklič — menda za zasluge pri regulaciji učiteljskih plač — imenovan častnim članom. — Dober začetek! — Brez komentarja!

„Pa tudi najvišja šolska korporacija v deželi se interesira za Slomškarje. Dokaz temu je, da je poslala našega člana M. Humeka v Giessen, kjer se je izpopolnil v kmetijskem znanju. Pa tudi naš deželni odbor si je izbral našo članico Emo Peče in jo poslal v Brno, da se izuri za vodstvo gospodinskih tečajev.“ — Priznanje pristranosti in krivične protežije šolski in deželni korporaciji. — Čestitamo! — Brez komentarja.

To je tajnikovo poročilo. — Pogrešamo v njem zaslug „Slom. Zveze“ pri preosnovi dež. dež. šol. zakona, samostojnih zaslug in štev. članov „Slom. Zveze“. — Brez komentarja.

„Soglasno in med splošnim odobravanjem se je imenovalo za častne člane „Slomškove zveze“ dr. Ivana Šušteršiča, prof. E. Jarca, dr. Lesarja in prof. A. Kržičiča. — Vsi klerikalni člani dež. šol. sveta. — Brez komentarja!

„Slov.“ št. 179. — „Otroško ljubezen“ so poslali „Slomškarji“ škofu. — Se pač po dejanjih vidi, da so otroci in ne možje. — Brez komentarja!

Jaklič: „Želi, da bi se vršila večkrat zborovanja podružnic, in sicer še med zasedanjem deželnega zbora.“ (Menda radi regulacije plač!) „Prepričani smo, da bo boljše za učiteljstvo, čim manj jih bo v nasprotnem taboru.“ — Na Brezjah je govoril: „(Glede načelnega nasprotstva med „Zavezo“ in „Sl. Zv.“) „Odkod to? Mar menite res, da zato, ker smo si morda navskriž v metodah, ker morda nismo enih misli v številu petletnic in podrobnih stvari? Mi nismo razdvojeni radi materialnih koristi...“ — V dež. zbornici je 4 mesece na to glasoval — proti regulaciji učiteljskih plač. — Brez komentarja!

Jaklič: „Opozarja, da se je v soboto gospod c. kr. šolski nadzornik izognil zborovanju zvezarjev v Novem mestu. No, pa saj se tudi nam ne godi nič boljše, čeprav bi gospodom ne škodilo, da bi prišli tudi malo sem nadzorovat.“ Gospodje so postali grozno objektivni in protežirajo ravno

* Po Bregarjevem mnenju je učiteljstvo le tedaj dobro, če ima zastopnike v dež. zboru. In le s tem se pospešuje dobro učiteljstvo! Torej „poštene“ ste le za to, ker imate Ravnikarja in Jakliča v dež. zboru! — Milujemo!

**Tov. Štrukelj je menda hotel reči, da sta Jaklič in Ravnikar dosegla in pripomgla. (2 glasova!)

toliko nas kot liberalce.“ — Mar naj zlorablja uradno moč po Stiasnyevem principu? — Brez komentarja!

Jaklič: „Sedaj pa na delo! Nabirajte članov! saj je mnogo takih, ki še niso pokvarjeni, pač pa zaslepljeni. Vendar pa pazite, koga sprejmete v svojo sredo. Mi ne smemo gledati na število, ne na tisoče, pač pa na poštenost in značajnost članov. Koristolovstva med nami ni. Liberalci nas sodijo po sebi. Kdor pa bi bil radi tega naš član, ta bo pa šel rad ali nerad ven. Na dveh stolihi ne bodo sedeli in jaz bom že skrbel za to, da bodo obsedeli — na tleh.“ — Čitali smo ukoč:

Izjava.

„Izjavljam, da nikakor ne simpatiziram s klerikalci ter bom kot odločen pristaš narodno-napredne stranke volil kandidata, katerega se priporoča. Sploh pa si štejem v dolžnost delovati z vsemi močmi za uresničenje idej, katere goji napredno učiteljstvo slovensko.“

Na Rakeku, dne 9. decembra 1900.

Janko Nep. Jeglič,
nadučitelj.

— Brez komentarja!

„Slov.“ št. 180.: „Maribor. Danes položil na grob prvobornitelja šopek svežih cvetlic. Bog blagoslovi Vaše plemenito delo! — Mihelič.“

— Se li spominja V. Mihelič plemenitih del za časa študiranja v Mariboru? — Brez komentarja!

Postreže se lahko še z mnogimi značilnostmi „značajev“ in še z mnogimi pismi in izjavami. Končujemo pa s „Slovenčevimi“ besedami: „Zdravo deblo našega naroda ne prenaša takih izrodov in jih otreša od sebe.“

Temu poročilu nimamo mi dostaviti ničesar, dasi bi še marsikaj lahko sami povedali o „poštenosti in značajnosti“ Slomškarjev. Tako preobračanje koristolovnih — političkih kozlov se nam zdi smešno in pomilovanja vredno. V dnu duše nas je sram, da imamo v svojem stanu izrodke, iz katerih se norčuje ves svet!

Srednješolski vestnik.

** Iz srednješolske službe. Povodom zaprošenega umirovljenja sta dobila profesor Anton Bartel na I. državni gimnaziji v Ljubljani in prof. Anton Kaspret na I. državni gimnaziji v Gradcu naslov šolskega svetnika.

Književnost in umetnost.

„Naša bodočnost“, 7. in 8. štev. prinaša sledečo vsebino: 1. Simon Gregorič. — 2. Kalokagatija. — 3. Ustanovitelj družbe sv. Cirila in Metoda. (Sliko.) — 4. Živali na potu. — 5. O razsvetljavi. — 6. O tiskarstvu in knjigotrtstvu. — 7. Strahote morja. — Vestnik za sokolski naraščaj in listek. — List prinaša tudi sliko Karla Kotnika, mecena OMD. — List priporočamo, da se ga širi med šoli odraslo mladino in sokolskim naraščajem.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani, registrirana zadruga s omejenim jamstvom.

Promet do konca julija K 188.338'76.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znakah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Obrambni vestnik.

* Dr. J. E. Krek je na shodu S. L. S. v selški dolini na sv. Roka dan govoril: „Liberalni učitelji bi radi izsilili krščanski nauk iz šol. Francosko korajžo bi radi kazali, da bi uboge nune podili iz šol, našim ljudem pa zapirali cerkve. Gledali bomo pa, da liberalni učitelji ne bodo komandirali.“ — Vprašamo tega krščanskega duhovnika, če verjame sam svojim besedam; če ga kot olikanca ni sram tako govoriti; če mu prija kot znanstveniku in politiku se posluževati tako nizkotnih sredstev in laži? Povemo na ves glas: Duhovnik dr. Krek laže!

* Obrekovanju „Slovenca“ glede Ganglevega govora v Novem mestu bomo na pri-

* Gg. nadzorniki! Paragrafov je konec! „Slom. Zv.“ je merilo kvalifikacije. Le hitro na noge, drugače Vas Jaklič odstavi!

meren način odgovorili tako, da bode „Slov.“ to dobro občutil in se bodo pokazali pozitivni uspehi med ljudstvom.

* Pri „Zlati knjigi“ se nje avtor Fr. Trseglav glede ocene v „Tov.“ v „Slov.“ št. 188 obreza ob napredno učiteljstvo. Dobro! Pri tem se pa spominjamo, da Trseglav še sedaj ni izdal one brosure, ki jo je obljubil v zagovor svojega protikrščanskega govora v Mirnu. Tam je dejansko učil in vzgajal (bolje: hujskal) ljudstvo vse drugače nego priporoča to v „Zlati knjigi“. Sedaj pa njemu citiramo besede, ki jih je v isti št. „Slov.“ naperil na napredno učiteljstvo: „... nek tak čvekon je pobijal krščansko ljudsko misel s citati iz svetega pisma, obenem pa kazal svoje protikrščanske kremplje, da se mora vsakemu kolikaj izobraženemu človeku gabiti tolika hinavščina...“ Fej, lumpje!

* Konstatujemo, da tov. Stupica ni v nobenem stiku s člankom „Apel na g. prof. Jarca.“ — Uredništvo.

Kranjske vesti.

—r— Iz ljudskošolske službe. Imenovani so: učiteljski kandidat Martin Sterk za prov. učitelja v Krškem; suplentinja Josipina Jager v Radečah za prov. učiteljico v Trzinu; suplentinja Marija Kotnik pri št. Jerneju za prov. učiteljico na Raki; suplentinja Ana Jak v št. Vidu pri Zatičini za prov. učiteljico v Vel. Podlogu; suplentinja Marija Piškur za prov. učiteljico v Sv. Križu pri Trzinu; prov. učiteljica Angela Sakotnik v št. Jurju pod Kumom za prov. učiteljico in voditeljico šole v Dolah; prov. učiteljica Ana Križ v Dolah za prov. učiteljico v št. Vidu pri Litiji; prov. učitelj Egon Gregorič v Cerknici za prov. učitelja v Starem trgu; prov. učiteljica Josipina Martinčič v Iski vasi za prov. učiteljico v Babnem polju. Začasno vodstvo dekliske šole v Cerkljah je poverjeno učitelju Josipu Lapajnetu in vodstvo šole v Selcah Josipu Jegliču.

—r— Slovenska trgovska šola. Karel Javoršek je imenovan za učitelja na slovenski trgovski šoli. Kot suplent je nastavljen Fr. Zelenik.

—r— Deželni šolski svet in telovadba šolskih otrok. „Žensko telovadno društvo v Ljubljani“ je prejelo sledeči ukaz: Št. 24.271.

Cenjenemu načelnstvu „Ženskega telovadnega društva v Ljubljani“ v roke starostke, prebлагородne gospe Franje Tavčarjeve

Ljubljani.

C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je na podstavi § 201. def. šolskega in učnega reda preklical z razpisom z dne 4. februarja 1901, št. 145, cenjenemu „Ženskemu telovadnemu društvu v Ljubljani“ izdano dovoljenje, da sme učenke javnih in zasebnih ljudskih šol v Ljubljani poučevati v telovadbi.

O tem se cenjeno načelnstvo vsled razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko z dne 30. julija 1910, št. 4952, obvešča s pristavkom, da je proti tej razsodbi v smislu § 38 zakona z dne 25. februarja 1870, dr. zak. št. 11 dopustna pritožba na c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk, ki ima odločivno moč, ako se vloži pri c. kr. deželnem šolskem svetu za Kranjsko v 14 dneh, štetih od dneva po vročitvi.

Županov namestnik:

Vončina I. r.

Tako pospešuje naš dež. šolski svet telesno vzgojo. Prizadeto društvo je vložilo pritožbo na ministrstvo. O uspehu bomo poročali.

—r— Pričetek šolskega leta na mestnih ljudskih šolah bo 9. septembra.

Štajerske vesti.

—s— Pojasnilo k notici „Dvojna mera“ v „U. T.“ št. 33 z dne 12. tm.: V ljut. š. okraju je prehod iz novih počitnic v stare še le letos, a v sosednih š. okrajih pa je bil že lani. Mi smo začeli š. leto že 1. oktobra, a v sosednih š. okrajih pa šele 1. nov. Torej nikakor ni krivično, da sklenemo 18. avg., kar je ukrenil naš okrajni šolski svet v svoji seji dne 19. jan. 1910. Ukrepi okr. šol. sveta ljut. pa ne morejo biti veljavni tudi za druge okraje.

Goriške vesti.

—g— Učiteljska imenovanja in premeščenja v tolminskem okraju. Deželni šolski svet je potrdil vsa definitivna imenovanja razen Koča za Log. Provizorično se nameste, oziroma premeste naslednje učne osebe: Andrejčič Ivan v Soči, Štrukelj Makso v Bovecu, Jug Ignacij v Orehku, Zagar Ferd. v Podbeli, Ivančič Ljudmila v Drežnici, Ivančič Josip v Starem Selu, Bratina Bogomil v